

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 19CoP/39/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3621200877
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 10. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Radoslav Svitana, PhD
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2022:3621200877.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Radoslava Svitana, PhD., a sudkýň JUDr. Beáty Čupkovej a JUDr. Viery Škultétyovej vo veci starostlivosti súdu o maloleté deti V.: E., nar. XX.XX.XXXX, E., nar. XX.XX.XXXX a E., nar. XX.XX.XXXX, bytom u matky, v konaní zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny T., deti rodičov: C. V., nar. XX.XX.XXXX, bytom R., A. XXX/XX, zastúpeného Y. U. U., advokátom so sídlom v M., E. Q. XXXX/XX, a E. V., nar. XX.XX.XXXX, bytom Z., U. XXX/XX, zastúpenej R. H. R., advokátkou so sídlom v F., V. XX, o úpravu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom, na odvolania matky aj otca maloletých detí proti rozsudku Okresného súdu Partizánske zo dňa 21. apríla 2022 č. k. 2P/37/2021-389 takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie v časti výroku I. týkajúcej sa osobitnej úpravy styku otca s maloletou E., maloletou E. a maloletou E. v čase letných prázdnin, vrátane úpravy dní, kedy budú deti v čase letných prázdnin u matky, a vo výroku V. o trovách konania **z r u š u j e** a v rozsahu zrušenia **v r a c i a** vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

Vo zvyšnej odvolaniami napadnutej časti rozsudok súdu prvej inštancie **potvrdzuje**.

odôvodnenie:

1.1 Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom vo výroku I. zmenil rozsudok Okresného súdu Topoľčany č. k. 9P/75/2019-545 zo dňa 14.01.2020 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Nitre č. k. 6CoP/14/2020-635 z 27.05.2020 v časti úpravy osobného styku otca s maloletými deťmi tak, že otec je oprávnený stretávať sa s maloletou E., E. a E. každý nepárny týždeň v roku v čase od piatka od 17:00 hod. do nedele do 17:00 hod. s tým, že počas osobitnej úpravy sa tento styk otca s deťmi nevykonáva. Osobitne upravil styk otca s deťmi tak, že otec je oprávnený stretávať sa s maloletou E., E. a E. každý párný rok počas vianočných sviatkov v čase od 23.12. od 18:00 hod. do 26.12. do 17:00 hod., každý nepárny rok v čase od 30.12. od 17:00 hod. do 06.01. nasledujúceho kalendárneho roka do 17:00 hod., tiež každý párný rok v čase jarných školských prázdnin od nedele predchádzajúcej jarným prázdninám od 10:00 hod. do nasledujúcej soboty do 18:00 hod., každý nepárny rok počas veľkonočných sviatkov v čase od štvrtka od 13:00 hod. do Veľkonočného pondelka do 11:00 hod., v čase letných prázdnin každý rok od 20.07. od 09:00 hod. do 30.07. do 19:00 hod. a od 20.08. od 09:00 hod. do 30.08. do 19:00 hod s tým, že deti budú u matky v období počas vianočných sviatkov každý nepárny rok od 23.12. od 18:00 hod. do 26.12. do 17:00 hod. a každý párný rok od 30.12. od 17:00 hod. do 06.01. do 17:00 hod. nasledujúceho kalendárneho roka, tiež každý nepárny rok v čase jarných školských prázdnin od nedele predchádzajúcej jarným prázdninám od 10:00 hod. do nasledujúcej soboty do 18:00 hod., tiež každý párný rok počas veľkonočných sviatkov v čase od štvrtka od 13:00 hod. do Veľkonočného pondelka do 11:00 hod., tiež v čase letných prázdnin každý rok od 01.07. od 18:00 hod. do 20.07. do 09:00 hod. a od 30.07. od 19:00 hod. do 20.08. do 09:00 hod. Vo výroku II. určil, že otec je oprávnený v uvedenom čase maloleté deti prevziať a

odovzdať v mieste bydliska matky a matka je povinná maloleté deti v uvedenom čase otcovi odovzdať a na stretnutie s otcom ich riadne pripraviť. Výrokom III. súd návrh matky na zvýšenie výživného otca k deťom zamietol, výrokom IV. zamietol návrh otca na zníženie výživného otca k deťom a vo výroku V. rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

1.2 Rozhodnutie zdôvodnil tým, že otec sa domáhal zníženia vyživovacej povinnosti k mal. E. na sumu 80,- eur mesačne, k mal. E. na 80,- eur mesačne a k mal. E. na 60,- eur mesačne, tiež navrhol zmenu úpravy styku s deťmi tak, aby bola úprava styku s mal. E. zosúladená s ostatnými deťmi. V priebehu konania svoj návrh upravoval. Matka navrhla výživné zvýšiť u mal. E. na 300,- eur mesačne, u mal. E. na 300,- eur mesačne a u mal. E. na 280,- eur mesačne. Naposledy boli styk a výživné upravené rozsudkom Okresného súdu Topoľčany č. k. 9P/75/2019-545 zo dňa 14.1.2020 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Nitre č. k. 6CoP/14/2020-635 z 27.5.2020, ktorým bolo manželstvo manželov V. rozvedené, maloleté deti boli na čas po rozvode zverené do osobnej starostlivosti matky, súd určil otcovi detí povinnosť prispievať na výživu mal. E. sumou 180,- eur, mal. E. sumou 180,- eur a mal. E. sumou 150,- eur mesačne a styk otca s deťmi bol upravený tak, že otec bol oprávnený stretávať sa s mal. E. každý nepárny týždeň v sobotu a v nedeľu od 09:00 hod. do 17:00 hod., s mal. E. a mal. E. počas bežného roka každý nepárny týždeň od piatka od 17:00 hod. do nedele do 17:00 hod. a osobitne bol upravený styk v období vianočných a veľkonočných sviatkov a školských prázdnin. Vtedy súdy konštatovali, že otec v snahe vyhnúť sa riadnemu plneniu vyživovacej povinnosti pozastavil živnosť a zamestnal sa, vykonával pritom tú istú prácu. Tiež že nepreukázal, že prijíma pomoc od rodičov, pretože títo sú starobní dôchodcovia. Tvrdil, že sa mu v podnikaní nedarilo, no na účet vložil nie malú hotovosť. Jeho výdavky súd vtedy ustálil na 1556,- eur a stanovil predpokladaný príjem otca na 1500,- eur mesačne. V súčasnosti podľa pracovnej zmluvy otec od 20.4.2021 pracuje v spol. V. L.. na dobu neurčitú, za mesačnú mzdu 650,- eur. V období od 1.8.2019 do 19.4.2021 pracoval v spoločnosti M. L., L. M., jeho vymeriavací základ nepresiahol 580,- eur mesačne.

1.3 Súd prvej inštancie uviedol, že matke detí sa nepodarilo preukázať, že otec detí zatajuje príjmy. Svedkovia V. F., Y. S., T. S., aj ZŠsMŠ R. popreli, že by otec detí vykonával pre nich stavebné práce. M. M. potvrdila, že otec detí vykonával na jej pozemku drobné stavebné práce - vydláždenie cesty okolo domu, cenu prác si nepamätala. Pokiaľ ide o ZŠsMŠ, práce vykonávala spoločnosť V., v ktorej otec detí pracuje, on zameriaval altánok a vozil tam materiál. Svedkyňa V. V., stará matka zo strany otca detí uviedla, že jej syn je zamestnaný pri ukladaní dlažby a murárskych prácach, pracuje pre pána F.. Podľa výpisu z obchodného registra je M. F. jediným spoločníkom a konateľom V. L.. Otec nezmenil svoj spôsob obživy ani životný štandard, preto je pravdepodobné, že občasný ďalší príjem v neznámej výške má. Otec detí má sám pre seba k dispozícii 5-izbový moderný a moderne zariadený rodinný dom, bez významnejšieho úverového zaťaženia. Otec maloletých detí argumentuje dlhodobou pomocou rodičom, čo je dôvod, prečo zotráva v doterajšom zamestnaní, no je celkom zrejmé, že tento stav ani on ani jeho matka nemá v úmysle meniť. Jeho matka vyžaduje a očakáva pomoc od svojho syna, argumentuje, že ju aj jej manžela vozil na vyšetrenia, čo bolo dôvodom, že zotrával v zamestnaní v spoločnosti V. L. no na druhej strane uvádza, že nemá záujem, aby s ňou syn žil v spoločnej domácnosti. Matka otca maloletých detí však uviedla, že nevyžaduje osobnú opateru napr. pokiaľ ide o hygienu a stravovanie; pomoc sa tak obmedzuje len na nákupy podľa potreby a sprevádzanie k lekárom. Súd prvej inštancie poukázal na to, že vyživovacia povinnosť rodiča k deťom je prvoradá, má prednosť pred inými vyživovacími povinnosťami. Otec maloletých detí od poslednej úpravy výživného urobil jediné rozhodnutie, a to že sa zbavil jedného z troch motorových vozidiel. Stále však obýva rodinný dom a užíva dve motorové vozidlá. Nehľadá si iné zamestnanie, neznižil štandard bývania, nekomunikuje so svojou matkou o nejakom pre vlastné deti, ale aj vlastnú matku ekonomickejšom riešení pomoci matke. Preto súd prvej inštancie dospel k záveru, že zníženie vyživovacej povinnosti otca k deťom by bolo v podstate ponížením životnej úrovne detí pri nezmenenej životnej úrovni otca detí. Preto v tejto časti návrh zamietol.

1.4 Styk otca s deťmi súd prvej inštancie upravil tak, že prispôbil styk otca s mal. E. úprave styku so staršími sestrami, keď nezistil žiaden relevantný dôvod pre užšiu úpravu u mal. E.. Spoločne trávený čas detí je zmyslupnnejší ako vyčleňovanie najmladšej sestry a tak zvýrazňovanie pripútanosti dieťaťa k matke. Pochybnosti matky vo vzťahu k otcovi, o to viac, že súd vníma ich vzájomne narušené vzťahy, sú bez významu, pokiaľ neexistujú vážne dôvody o narušenom vzťahu otca a detí navzájom, čo zistené nebolo. Rodičia dospeli k dohode pokiaľ ide o všeobecnú úpravu. Pokiaľ ide o osobitnú úpravu, súd sa nestotožnil s návrhom otca na úpravu v desaťdňových intervaloch, pretože tento návrh sa nejavil byť zo strany otca skutočne realizovateľný jeho osobou. Matka detí pracuje v školstve,

letné prázdniny sú tak prirodzene obdobie, kedy čerpá dovolenku vo veľkom rozsahu. Pôvodný režim staršie deti už absolvovali, je zažitý, niet dôvod ho meniť na experiment v podobe návrhu otca. Hoci ten tvrdí, že jeho zamestnávateľ mu umožní minimálne tri týždne dovolenku čerpať, súd poukázal na to, že otec je zamestnancom, p. F. je jeho nadriadený, ktorý má ďalší pracovný pomer, kde sám je v postavení zamestnanca. Preto bol súd toho názoru, že hoci otec detí deklaruje, že je schopný osobne vykonávať starostlivosť o deti počas letných prázdnin v dĺžke spolu jedného mesiaca, je to v rozpore s jeho vlastným tvrdením o postavení zamestnanca a vyťaženosť aj v spojitosti s pomocou matke. K úprave počas vianočných sviatkov súd prvej inštancie uviedol, že tieto obdobia zlúčil len na dve, majúc na zreteli, že nie je v záujme detí, o to viac pri nie usporiadaných rodičovských vzťahoch, aby odovzdávanie detí prebiehalo priamo na Štedrý deň. Pokiaľ ide o veľkonočné sviatky, súd upravil odovzdanie detí na Veľkonočný pondelok tak, aby tento sviatok, spojený s tradíciou, mohli tráviť u oboch rodičov.

1.5 Právne súd prvej inštancie zdôvodnil rozhodnutie ustanoveniami § 24 ods. 1, ods. 4, § 25 ods. 1, ods. 2, § 36 ods. 1, § 62 ods. 1 až ods. 6, § 65 ods. 1, ods. 2, § 75 ods. 1, § 77 ods. 1, § 78 ods. 1, ods. 2, ods. 3 Zákona o rodine.

2. Proti uvedenému rozsudku podala včas odvolanie matka maloletých detí, a to proti výroku I. v časti upravujúcej styk mal. E. s otcom počas letných prázdnin a navrhla, aby odvolací súd zmenil rozsudok v tejto časti tak, že otec je oprávnený stretávať sa s mal. E. v čase letných prázdnin v čase od 20.7. od 9:00 hod. do 25.7. do 19:00 hod. a v čase od 20.8. od 9:00 hod. do 25.8. do 19:00 hod. Odvolanie zdôvodnila tým, že súd prvej inštancie nedostatočne odôvodnil úpravu styku mal. E. s otcom počas letných prázdnin v trvaní 2 x 10 dní. Matka považuje takúto úpravu styku vo vzťahu k najmladšej, len 4-ročnej E. za nezohľadňujúcu jej vek, prežívanie, ako aj skutočnosť, že mal. E. trpí odlúčením od matky na viac ako 3 či 4 dni, či skutočnosť, že k rozpadu rodiny došlo, keď maloletá mala 1 rok, v dôsledku čoho jej vzťah k otcovi nie je taký hlboký ako u starších sestier. Podľa tvrdení starších sestier sa maloletá E. pýta domov k matke už počas sobôt, ktoré trávi s otcom, plače, nechce tráviť s otcom čas. Svoje staršie sestry nasleduje, sú pre ňu vzorom, avšak je pre ňu, vzhľadom na jej vek, náročné stráviť s otcom dlhší čas ako 3 či 4 dni, byť odlúčená od matky, ktorú vníma ako svoju primárnu vzťahovú osobu, bazálnu istotu. Vzťahu medzi mal. E. a otcom nenapomáha ani konanie otca, ktorý prenecháva hygienu mal. E. na staršie sestry a celkovo mal. E. prenecháva v čase jeho styku s maloletými dcérami na starosti starším sestrám, ktoré tak nemajú priestor pre trávenie voľného času podľa ich predstáv. Matka ďalej v odvolaní uviedla, že úprava styku maloletej E. s otcom počas letných prázdnin je v rozpore s odporúčaniami kolízneho opatrovníka, ktorý na pojednávaní dňa 21.4.2022 vo vzťahu k maloletej E. navrhol, aby boli letné prázdniny upravené v kratšom časovom intervale než u sestier. Súd prvej inštancie sa podľa názoru matky nevysporiadal s týmto odporúčaním kolízneho opatrovníka, výlučne formálne a stroho konštatoval v odôvodnení napadnutého rozsudku, že nezistil žiaden dôvod odôvodňujúci užšiu úpravu u mal. E. a že je len v rovine tvrdení a dohadov matky, že mal. E. nebude k prospechu rovnaká úprava ako u jej sestier. Podľa názoru matky takéto odôvodnenie neobstojí a je nedostatočné. Súd prvej inštancie vôbec neodôvodnil, prečo sa rozhodol pre rovnakú úpravu styku mal. E. s otcom počas letných prázdnin napriek tomu, že kolízny opatrovník mal na túto úpravu odlišný názor ako súd prvej inštancie.

3. Proti uvedenému rozsudku podal včas odvolanie aj otec maloletých detí, a to proti výrokom I. (úprava styku) a IV. (zamietnutie jeho návrhu na zníženie výživného). Vo vzťahu k úprave styku má za to, že nie je v záujme maloletých detí predovšetkým osobitná úprava styku počas letných prázdnin, kedy deti nebudú vidieť svojho otca v podstate 6 týždňov. Pokiaľ sa otec vyjadril, že si dokáže prispôbiť pracovné povinnosti tak, aby sa styk realizoval v pravidelných 10-dňových či iných intervaloch, považuje za neadekvátne, ak súd v odôvodnení rozsudku len konštatuje, že podľa jeho názoru si otec tieto pracovné povinnosti nedokáže zosúladiť. Otec má za to, že súd mal ohľadom týchto skutočností vykonať ďalšie dokazovanie, a to najmä výsluchom konateľa spoločnosti V. L., nakoľko takto ide len o domnienky súdu. Otec sa nestotožňuje ani s názorom súdu, že tento model stretávania počas letných prázdnin je zažitý, keďže takto bol realizovaný len počas jediného leta a deti sa pred otcom vyjadrili, že by chceli v lete tráviť viac času uňho. Deti navyše počas letných prázdnin trávili veľa času u p. Z., ktorá je tetou matky maloletých detí, a to na úkor času, ktorý mohli počas leta stráviť s otcom, pričom deti sa vyjadrili, že tam chodiť nechcú. K zamietnutiu jeho návrhu na zníženie výživného otec v odvolaní uviedol, že súd prvej inštancie na jednej strane konštatoval, že matke detí sa nepodarilo preukázať, že otec zatajuje príjmy, na druhej strane však súd tvrdí, že to nie je ani vyvrátené, t. j. zostáva to v rovine dohadu. Otec v odvolaní zdôraznil, že žiadny jeho čierny príjem sa jednoznačne nepreukázal. Otec v odvolaní ďalej uviedol, že nepovažuje za adekvátne, aby súd v podstate vytkol otcovi, že svoj rodinný dom, v ktorom žije, môže

prenajať, aby tak mohol plniť svoju vyživovaciu povinnosť v nezmenenej výške. Vznikla by tak situácia, že otec by odišiel bývať do bytu, kde nájom je tiež na úrovni 400-600 eur v závislosti od veľkosti bytu a detí, zvyknuté na rodinný dom otca, by boli nútené bývať v čase styku s otcom v byte. Je podľa neho v záujme maloletých detí, aby mohli čas tráviť (najmä v letných mesiacoch) na dvore rodinného domu otca, než zatvorené v byte. K motorovým vozidlám v jeho vlastníctve otec uviedol, že ide o staré vozidlá U. S. a U. I. v podstate zanedbateľnej hodnoty. Podľa otca nebolo preukázané, že by žil nadštandardne. Nechodí na dovolenky, nevlastní žiadny hodnotnejší hnuiteľný či nehnuteľný majetok s výnimkou rodinného domu, ktorý je zaťažený záložným právom banky kvôli hypotekárnemu úveru, ktorý otec naďalej spláca. Pokiaľ už súd nevychádzal z jeho aktuálneho príjmu, mohol pristúpiť k tzv. potencialite príjmu otca, k čomu súd vykonal len dopyt na ÚPSVaR M., ktorým boli zistené pracovné ponuky za mzdové ohodnotenie 720-800 eur/mesiac brutto. Otec navrhol, aby odvolací súd zrušil rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti, alternatívne aby ho zmenil tak, že zaviazal otca prispievať na výživu maloletej E. sumou 100 eur, maloletej E. sumou 100 eur a maloletej E. sumou 80 eur mesačne a styk otca s maloletými deťmi počas letných školských prázdnin upraví v pravidelných 10-dňových intervaloch.

4. Matka maloletých detí v písomnom vyjadrení k odvolaniu otca uviedla, že súdom prvej inštancie upravený model stretávania sa otca s maloletými deťmi počas letných prázdnin sa realizoval nie jedenkrát, ale (s výnimkou maloletej E.) dve letá po sebe, aktuálne sa bude realizovať tretie leto. Takáto úprava je i v súlade s odporúčaním kolízneho opatrovníka. Je pravdou, že maloleté E. a E. trávia časť prázdnin u matkinej sestry, p. Z., ide spravidla o 5 dní prázdnin. Avšak matka nesúhlasí s tvrdeniami otca, že deti nechcú tráviť prázdniny u nej. Naopak, deti sa pravidelne vyjadrujú, že u p. Z. trávia letné prázdniny rady, že sa k nej tešia, pričom p. Z. s nimi trávi čas na rôznych výletoch. K príjmom otca matka uviedla, že to, že otec zatajuje svoje príjmy, vyplýva i z obsahu výpovede V. V., otcovej matky. Napriek tomu, že otec tvrdí, že je zamestnaný výlučne v spol. V. L.. ako skladník, p. V. V. počas svojej výpovede pred súdom prvej inštancie dňa 21.4.2022 uviedla, že syn je zamestnaný a pri ukladaní zámkovej dlažby a murárskych prácach. Z jej výpovede teda vyplýva, že otec i naďalej kladie zámkovú dlažbu a vykonáva murárske práce, čo on pred súdom prvej inštancie popieral. Pokiaľ by skutočne bola finančná situácia otca tak hraničná, ako sa snaží navodiť, nič mu nebráni presťahovať sa k svojej matke do rodinného domu, ktorý je prakticky na jednom pozemku s domom otca. Otcova matka pred súdom prvej inštancie uviedla, že jej mesačné náklady súvisiace s bývaním predstavujú cca. 130 - 140 eur mesačne. Otcovi by sa tak znížili náklady na bývanie na sumu cca. 65 - 70 eur mesačne (pokiaľ by na tieto náklady prispieval svojej matke), pričom by svoj rodinný dom mohol prenajať za sumu cca. 850 - 950 eur mesačne. Otec doposiaľ nevykonal jediný úkon k tomu, aby sa ním deklarovaná finančná situácia zlepšila, okrem predaja jedného z troch motorových vozidiel. Matka má za to, že na strane otca nedošlo k zmene pomerov oproti stavu v čase úpravy jeho vyživovacej povinnosti voči maloletým deťom v konaní o rozvod. Otec je naďalej výlučným vlastníkom 5-izbového rodinného domu v R., ktorý užíva sám, naďalej je výlučným vlastníkom dvoch motorových vozidiel a napriek odstúpeniu motorového vozidla I. A. súčasnému zamestnávateľovi otca, otec i naďalej využíva toto motorové vozidlo.

5. Otec maloletých detí v písomnom vyjadrení k odvolaniu matky uviedol, že tvrdenie matky o tom, že maloletá E. nedokáže stráviť s otcom viac ako 3 - 4 dni, že plače a pýta sa domov už počas sobôt trávených u otca, sa nezakladá na pravde. E. si počas pobytu u otca na matku ani nespomenie. Aktuálne E. trávi u otca každý druhý víkend už od septembra minulého roka so staršími sestrami aj mimo súdom upravený styk, pretože chce tráviť víkendy a prázdniny u otca, s ktorým má vytvorený veľmi pekný vzťah. Počas prázdnin sa o maloletú E. aj tak dosť často starajú pre ňu cudzí ľudia, pričom je v záujme E., aby trávila čas viac s otcom než s príbuznými či kamarátkami matky. Všetky tri deti sú počas troch dní u otca pravidelne minimálne v sobotu vo vani, pretože u matky majú len sprchový kút, a tak utekajú do vane, pretože sa tam môžu hrať. Za absurdné považuje otec aj tvrdenie, že prenecháva najmladšiu dcéru dvom starším a tie nemajú priestor pre seba. Staršie dcéry sú podľa neho už dostatočne samostatné, pretože otec ich naučil bicyklovať, korčuľovať, učí ich plávať a najmladšia dcéra ešte nič neovláda, pretože mala problém dostať sa k otcovi, tak sa tieto činnosti učí teraz a od otca sa ani nevzdala.

6. Kolízny opatrovník maloletých detí sa k odvolaniam matky a otca nevyjadril.

7. Krajský súd v Trenčíne ako súd odvolací preskúmal vec podľa § 65 a § 66 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“) bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) a dospel k záveru, že

rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné v časti týkajúcej sa výživného potvrdiť ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 CSP.

8. Pokiaľ ide o odvolanie otca voči výroku, ktorým bol zamietnutý jeho návrh na zníženie výživného, odvolací súd uvádza, že plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov (§ 62 ods. 1, 2 Zákona o rodine). Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov (§ 62 ods. 4, 5 Zákona o rodine).

9. Priznané výživné možno v zmysle § 78 ods. 1 Zákona o rodine zmeniť v prípade, ak sa zmenia pomery. Citované ustanovenie § 78 Zákona o rodine vychádza z predpokladu, že výživné sa vždy určuje podľa stavu, ktorý existuje v čase, keď súd rozhoduje o výživnom. Plynutím času však môže nastať zmena pomerov ako na strane dieťaťa, a to v dôsledku pribúdajúceho veku, nárastom jeho odôvodnených potrieb, tak aj na strane rodičov, a to zvýšením alebo znížením príjmu, prípadne pribudnutím alebo ubudnutím ďalších vyživovacích povinností.

10. V preskúmvanej veci je možné dať za pravdu otcovi maloletých detí v tom, že vyznieva nepresvedčivo tvrdenie súdu prvej inštancie, že matka síce nepreukázala, že otec zatajuje príjmy, ale ani to nebolo vyvrátené a je pravdepodobné, že občasný ďalší príjem v neznámej výške otec má. Odvolací súd k tomu uvádza, že ak súd vypočul resp. vyžiadal si písomné vyjadrenia podľa § 196 ods. 3 CSP od piatich svedkov, označených matkou maloletých detí, a ani jeden z nich nepotvrdil žiaden ďalší príjem otca (aj svedkyňa M. M. uvádzala len práce vykonávané otcom maloletých detí v roku 2014, teda ešte v čase, keď nemal pozastavenú živnosť a dávno pred rozvodom), nemožno označiť za pravdepodobné, že otec predsa len nejaké „bočné“ príjmy má.

11. To však nič nemení na skutočnosti, že nebola zistená podstatná zmena pomerov na strane otca od posledného rozhodovania o výške výživného (t.j. od vyhlásenia rozsudku Okresného súdu Topoľčany č. k. 9P/75/2019-545 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Nitre č. k. 6CoP/14/2020-635, ktorá by v zmysle § 78 ods. 1 Zákona o rodine odôvodňovala zníženie výživného. Okresný súd Topoľčany pri poslednom rozhodovaní vychádzal z toho, že otec si účelovo pozastavil živnosť v oblasti stavebníctva, z ktorej mal (v roku 2018) ročný príjem 18 395 eur a zamestnal sa v tej istej oblasti za minimálnu mzdu. Odvolací súd dospel k záveru, že tak ako vtedy, ani teraz otec adekvátne nevysvetlil, prečo si pozastavil živnosť (prečo ju má stále pozastavenú). Pokiaľ sa otec snažil argumentovať potrebou pomoci svojej matke, súd prvej inštancie správne konštatoval, že jeho matka nevyžaduje osobnú opateru (z výsluchu jeho matky pred súdom prvej inštancie vyplynulo, že otec maloletých detí podstatne viac pomáhal svojmu už nebohému otcovi, kým jej bolo potrebné pomôcť „tak raz do mesiaca“). Ani argumentácia zdravotným stavom samotného otca maloletých detí neobstojí, keďže otec neuviedol ani nepreukázal žiadne konkrétne zdravotné problémy, ktoré by mu znemožňovali vykonávať prácu v stavebníctve.

12. Podobne súd prvej inštancie správne konštatoval, že od posledného rozhodovania o výživnom sa podstatne nezmenila ani životná úroveň otca maloletých detí, ktorý stále býva v rovnakom rodinnom dome a vlastní dve motorové vozidlá (predaj jedného z pôvodne troch motorových vozidiel nemožno považovať za podstatnú zmenu okolností na strane otca maloletých detí). Odvolací súd pripomína, že nemá v úmysle hodnotiť bývanie otca maloletých detí, hodnotí iba to, či od posledného rozhodovania o výživnom došlo k podstatnej zmene pomerov na jeho strane. Vzhľadom k tomu, čo bolo uvedené vyššie, dospel odvolací súd zhodne so súdom prvej inštancie k záveru, že dokazovaním, vykonaným pred súdom prvej inštancie nebola zistená taká zmena pomerov oproti poslednému rozhodovaniu, ktorá by odôvodňovala zníženie výživného (a ani v odvolacom konaní takáto zmena nevyšla najavo). Preto odvolací súd napadnutý rozsudok vo výroku IV. potvrdil.

13. Pokiaľ ide o zmenu úpravy styku otca s maloletými dcérami, matka podala odvolanie len pokiaľ ide o osobitnú úpravu styku otca s maloletou E. počas letných prázdnin. Otec síce označil svoje odvolanie ako odvolanie proti výroku I. (ako celku), ale vecné odvolacie dôvody uviedol len vo vzťahu k osobitnej úprave styku počas letných prázdnin. Napriek tomu odvolací súd preskúmal celú úpravu styku otca s maloletými deťmi a dospel k záveru, že všeobecnú úpravu styku, ako aj osobitnú úpravu styku počas vianočných a veľkonočných sviatkov a počas jarných prázdnin je potrebné ako vecne správnu potvrdiť

podľa § 387 ods. 1 CSP. Na tejto úprave sa účastníci konania zhodli, otec v odvolaní neuviedol proti nej žiadne vecné argumenty a ani odvolací súd nezistil žiadne dôvody na jej zmenu alebo zrušenie.

14. Pokiaľ však ide o osobitnú úpravu styku počas letných prázdnin, odvolací súd dospel k záveru, že súd prvej inštancie nevenoval dostatočnú pozornosť argumentom oboch rodičov, teda nedostatočne zistil skutočný stav veci, keď jednak bez akéhokoľvek podkladu vo vykonanom dokazovaní spochybnil tvrdenie otca, že si dokáže zosúladiť pracovné povinnosti tak, aby mohol byť s deťmi počas leta v pravidelných 10-dňových alebo iných intervaloch, a jednak sa vôbec nevysporiadal s tvrdením matky, že pre štvorročnú E. je desaťdňové odlúčenie od matky príliš dlhé (čomu zodpovedalo vyjadrenie kolízneho opatrovníka, ktorý navrhoval počas letných prázdnin u E. kratší časový interval než u sestier). Vzhľadom k tomu, že pre rozhodnutie o osobitnej úprave styku počas letných prázdnin je potrebné ďalšie dokazovanie, ktoré by nebolo účelné vykonávať v odvolacom konaní (aj vzhľadom na dostatočný časový priestor do budúcich letných prázdnin), odvolací súd podľa § 389 ods. 1 písm. c) CSP v spojení s § 62 ods. 1 CMP a § 391 ods. 1 CSP rozsudok v tejto časti (týkajúcej sa osobitnej úpravy styku počas letných prázdnin) zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

15. Vzhľadom na čiastočné zrušenie napadnutého rozsudku a vrátenie veci súdu prvej inštancie bolo potrebné zrušiť aj súvisiaci výrok o trovách konania (§ 379 písm. a/ CSP). V ďalšom konaní súd prvej inštancie zistí, ako sa doteraz realizuje styk otca s maloletými deťmi, najmä s maloletou E., ako maloletá znáša dlhšie odlúčenie od matky a ako sa realizoval styk počas letných prázdnin. Overí tiež, či je v záujme maloletých detí, aby mali v čase letných prázdnin prakticky striedavú osobnú starostlivosť, ako to navrhoval otec. Následne vo veci opätovne rozhodne, pričom rozhodne aj o trovách konania, vrátane trov odvolacieho konania (§ 396 ods. 3 CSP).

16. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu jednomyseľne.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP), v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, môže oprávnený podať návrh na vykonanie exekúcie u súdneho exekútora podľa zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) alebo návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia u miestne príslušného súdu podľa zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok.

Rozhodnutie o peňažnej povinnosti vo vzťahu k maloletému možno vykonať cestou exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov a to exekúciou zrážkami zo mzdy a z iných príjmov, prikázaním pohľadávky, prikázaním pohľadávky z účtu v banke, prikázaním iných peňažných pohľadávok, postihnutím iných majetkových práv, exekúciou na obchodný podiel, predajom hnutelných vecí, predajom cenných papierov, predajom nehnuteľnosti, predajom podniku, príkazom na zadržanie vodičského preukazu.

Rozhodnutie, ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému možno vykonať cestou súdneho výkonu rozhodnutia podľa zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok, a to odňatím maloletého tomu, u koho podľa rozhodnutia nemá byť a odovzdaním tomu, komu bol podľa rozhodnutia zverený, alebo tomu, komu rozhodnutie

priznáva právo na styk s maloletým po obmedzený čas, alebo tomu, kto je oprávnený neoprávnene premiestneného alebo zadržaného maloletého prevziať.